

fordrede langt mere. Men i Virkeligheden endte han med at sige, at dette Forslag var et godt Forslag, og han og hans Venner skulde gøre deres til, at det kunde komme igennem, selv om de maatte slaa ret betydeligt af paa deres Fordringer. Naar jeg for mit personlige Vedkommende skal tillade mig at gøre nogle Bemærkninger om Forslaget, vil jeg begynde med at sige, at Forslaget angaar jo Arbejdet i Fabrikker og fabriklignende Virksomheder og andre Virksomheder, som ad en eller anden Vej gennem den Lovgivningsvirksomhed, som ved denne Lov tillægges Indenrigsministeren — hvortil jeg senere skal komme tilbage — bringes ind under Loven, dels Børns Arbejde i disse Virksomheder, dels unge Menneskers, dels voksne Menneskers, saavel Kvinders som Mænds. Inden jeg imidlertid kommer til dette, vil jeg tillade mig at gøre nogle Bemærkninger om den Udvidelse af Fabriktilsynet og Betingelserne for denne Udvidelse, som § 1, jfr. § 2, indfører. Den nuværende Fabriklov er jo vistnok for indskrænket. Der er ingen Tvivl om, at der kunde være god Grund til at udvide dens Virksomhedsomraade. I saa Henseende er jeg ganske enig med den højtærede Indenrigsminister. Men derimod er jeg ikke enig med ham i at stille Sagen saaledes, at der gives en saa vid Ramme for ministeriel Vilkaarlighed, som gennem § 2 gives. § 2 siger jo nemlig, at enhver Arbejdsgiver i Haandværk og Industri, hvis Virksomhed ikke allerede er Fabriktilsyn undergiven, og som i samme Bedrift beskæftiger flere end 5 Arbejdere, eller som i sin Virksomhed benytter mekanisk Kraft, der tilvejebringes ved Hjælp af Damp, Gas etc. etc., kan komme ind under dette Lovforslag, men han skal ikke, ingenlunde, han kan komme ind derunder. Lovforslaget er affattet saaledes, at det kommer an paa Indenrigsministeriets, altsaa Indenrigsministerens Afgørelse, om en saadan Virksomhed skal ind derunder eller ikke. Nu mener jeg ikke hermed, at jeg skulde beskyldte enten den nuværende eller nogen som helst fremtidig Minister for, at han skulde tage af den samme Art af Virksomhed en Fabrik eller et Haandværk og sige: Det skal ind under Loven og en anden tilsvarende ved Siden af ikke. Det kan ikke falde mig ind, men det, jeg her har imod, er, at Bestemmelsen om, at de og de Virksomheder skulde ind under Tilsynet, som virkelig er et ganske overordentlig stort Indgreb i vedkommende Arbejdsgivers hidtilværende personlige Ret, skal være afhængig i den Grad

— til en vis Grad er det desværre nødvendigt — af administrativ Afgørelse, som her er Tale om. Det vil jeg ganske vist for mit Vedkommende meget nødig være med til, for ikke at sige, at jeg ikke vil være med til det. Det kan være svært at finde en saadan Definition, som, i alt Fald til en vis Grad eller for Størstedelen, kan udelukke saadan Vilkaarlighed. Men der maa vel kunne findes nogen, og det er ogsaa blevet antydet i Motiverne, at i forskellige andre Lande har man søgt i saa Henseende at indføre saadanne Bestemmelser, som kunde være regulerende for Administrationen. Den anden Bestemmelse i § 1 gaar akkurat i samme Retning. Den siger: Uden for Landbrug, Skovbrug og Fiskeri kan det for bestemte Arter af Næringsvirksomhed, som ikke er det ovennævnte Fabriktilsyn undergivne, ved kongelig Anordning fastsættes, at Anvendelse af Børn osv. kan forbydes. Den gaar i samme Retning, men den gaar endnu langt videre, der er ikke en Gang, saa vidt jeg ser — jeg misforstaar det maaske — i den Bestemmelse taget noget Forbehold, nogen som helst Begrænsning, andet end at man ikke maa genere os ude paa Landet — det er jeg selvfølgelig den højtærede Minister overordentlig taknemmelig for — men for Resten er der ikke taget allerfjærneste indskrænkende Bestemmelse lige over for den ministerielle Bestemmelseret, som her fordres. Det finder jeg ikke rigtigt. Jeg synes, at man der maa finde ad en eller anden Vej paa en Bestemmelse, som kan regulere den ministerielle Vilkaarlighed, som man altid i saadanne Forhold til Dels er nødt til at underkaste sig; men fuldstændig underkaste sig det synes mig for meget.

Herefter vil jeg gaa over til at sige kun et Par Ord om de Bestemmelser, der angaa Børns, unge Menneskers og voksnes Arbejde paa disse Arbejdssteder, de blive nu fastsatte paa den ene eller den anden Maner. Hvad Børnene angaar, er jeg enig med den højtærede Minister. Jeg vil helst have, at man skal komme til det, her er foreslaaet, at Lavalderen for Børn sættes op til det 14de Aar. Det vil efter min Mening være det bedste for Børnene, og det vil være bedst for Skoleundervisningen, og det er det Maal, man skulde stræbe efter. Der er imidlertid fra forskellig Side indvendt adskilligt derimod, og man har ment, at medens man herigennem paa den ene Side kunde gøre Nytte derved, at man sikrede Børnenes Skolegang, kunde man